

ବ୍ୟାଜକରଣ

ლმერთო, სამშობლო მიცოცხლე,
მძინარეც ამას ვდუდუნებ

ଶ୍ରୀ ପାତ୍ର କାନ୍ତିଲାଲ ପାତ୍ର ମହାନ୍ତିର ଗାଁଳିଟିକ ନଂ ୩ (୨୦)

ଧୂର୍ବଳାବ୍ସନ୍ଦର୍ଶନ ୨୦୧୦

20 ნოემბრი, 1990 ნოემბრი 28 ოქტომბერს საქართველოში ჩატარდა პირველი მრავალპარტიული არჩევნები, რომლის შედეგად ხელისუფლებაში მმართველ პარტიად მოვიდა „მრგვალი მაგიდა-თავისუფალი საქართველო“, ეროვნული მოძრაობის თავკაციის ზეინად გამსახურდის მეთაურობით.

გვუვარქოს პალიტიკური არეალის!

მამულის ხსნის იმედები გამყარდა, -
ძმობის, ნდობის, რა სიმაღლე აჩვენეს;
გაუმარჯოს ოქტომბრის თვის იცდარვას,
გაუმარჯოს კანონიერ არჩევნებს!

ქვეყნად იყო: რწმენა! აზრი! სიმშვიდე! –
აღმაფრენის ველს მოედო ხმა-ექი;
უმაღლესზე იდგა მისი სიდიდე,
კომბაფია რა უსისხლოდ დაემხო!
ყველა იყო ამის მოწმე-მნაცველი,
(ოცდარვა ბორკილთ მსხვრევის წინადღე!)
ისტორიას რჩება მისი სახელი
წერილი არ არის მარტინ დორპი.

ვიზც სამრბდლოს მოუტახა სიხათლე!
იმ დღეს კველა ხელს ერთმანეთს ართმევდა, -
საქართველოს დაწინამდებარებული მერაბი! -
მაგრამ იმ დროს შხამს ხსხიდან ანთხევდა
პოროტების იმპერია ვერაგი!
დიახ! იმ დღეს იმედები გამყარდა, -
იმ დღეს მართლაც რა დიდება აჩვენეს! -
გაუმარჯოს ოქტომბრისთვის ოცდარვას,
გაუმარჯოს კანონიერ არჩევნებს!

OK 1:8482032820 1:88 82013

სიკვდილი შემოგვეჩვია,
არის ზეობა სატანის.
მე რომ სიცოცხლეს მერჩია,
ის საქართველო სად არის?
შავ ნისლებს იხვევს მთაწმინდა-
რაც იყო, იმის ლანდია-
და სინმინდისგან გაძარცულ
ნათბილისარში დავდივარ.
შავ ზღვაზეც შავი ნისლია
და ტყვეობაში აესულის
სულს დაფას გაგრა ჯვარცმულ
„შავი ზღვის თეთრი ასული“.
დღეა შავი და რიოში,
დღე-დღე მძაფრდება ტკივილი.
ცას ფარიავს სამეგრელოში
ქართველი დედის კივილი.
სიკვდილი შემოგვეჩვია,
არის ზეობა სატანის.
მე რომ სიცოცხლეს მერჩია,
ის საქართველო სად არის?

საქანთველოს გადასახჩენი!

თუ მოგენატრა უავდარო ცა,
თუ კიდევ უწყის შენი გამჩენის,
შენც დაიჯერებ ამ ჩემს სალოცავს-
საქართველოა გადასარჩენი!
მიწა, ისევ რომ სტკივა იღია,
და გალაცტიონს სურს უსართულოს,
რაც ძვირფასია, რაც ნამდვილია
და ჯერ ცოცხალი კიდევ ქართულობს,-
ისევ ის არის, ისევ ლელოა,
შენი კაცური მხრების გამშლელი,-
საქართველოა, საქართველო
ქართველთა ხელით გადასარჩენი!
ციხე მხილველი ყრმათა როგორთა!..
ხნული ნინაპრის – მერე, რა ხნული!..
შენი ჯვარი და შენი გოლგოთა,
ვაზის ნანგავით სულში ჩანწეული;
ქართულს რომ ახსოვს - ყველა შავლეგო..
ქართულს რომ ავსებს - ყველა არაგვი...
დრომ უეტურმა რომ არ წალეკოს
შენი ჯილაგის ძვალშესალაგი;
სისხლი ცხენისნებულის, ლველფი დარჩელი
დიოსკურიის მზე და მშვენება,-
აი, დღეს ეს გვაქვს გადასარჩენი
და სუყველაფერს სხვას ეშველება.
ბევრს, რომ თავისი ახსოვს იარა,
თავის დარდი კლავს, თავის სარჩელი,-
კაცი კი არა, ტახტი კი არა, -
საქართველოა გადასარჩენი!
„არა მართლად ვალს...“

”კეთილ იცოლტა...
უწყვილი, მაგრამ არ იდავითა,-
არც ანათებდა, ვინც არ იწოდა,
ვინც არ იწამა გვემა თავიდან...
ისევ ის არის, ისევ ლელოა,
ვაზის ფოთოლი - უფლის სარჩევი
საქართველოა, საქართველოა,
საქართველო გადასარჩენი!

ბედისწერამ ინება, რომ ზვიად გამსახურდია მაშინ მოვლი-ნებოდა მშობელ ქვეყანას, როცა ურნმუნოების სიბნელემ მოიცვა მრავალთა გონება... ის მოვიდა, რომ წამების გზით ევლო და გმირის ამტანობით ეტარებინა უმძიმესი ტყირთი.

* * *

მერაბ კოსტავას დასაფლავება გიგანტურ დემონსტრაცი-
ად იქცა.
მაშინ ალბათ, ცოტა ვინმე თუ წარმოიდგენდა, რომ ისევ
შემოპრუნდებოდა კომუნისტური რეაცია და უსასტიკეს
იერიშს მიიტანდა ეროვნული მოძრაობის მონაწილეებზე...

* * *

თქვენ გინდათ, რომ მოკვდეთ დიდ საქართველოსთვის,
თქვენ მართლა დიდ ამბავს, დიდ საქმეს შემოწვდით,
მე ისე მომზნებართ და ისე მიყვარხართ,
მე მინდა იჯორჩხლოთ დიდ საქართველოსთვის!

შოთა ნიშნიანიძე

ზეითადსა და მერაბს ბავშვობიდანვე შესტკიოდათ გული საშობლოს დაჩაგრული ერის ბედზე. ისინი ქრისტესმიერი ძმები იყვნენ, ერთი ბატონ კონსტანტინეს ხორციელი, ორი-ვენი კი - მისი სულიერი შვილები.

უდიდესი ქართველი მწერლისა და პატრიოტის ოჯახში, კოლხურ კოშკში გაზრდილმა ზევიად გამსახურდიან ბავშვობიდანვე შეიმეცნა ჭეშმარიტება, რომ ადამიანის სამშობლოზე ძვირფასი არაფერი გააჩინა და, რომ სამშობლოს სამსახური, საჭიროების შემთხვევაში კი მისდამი თავდადება, ადამიანის უზენაესი დანიშნულებაა ამქვეყნად.

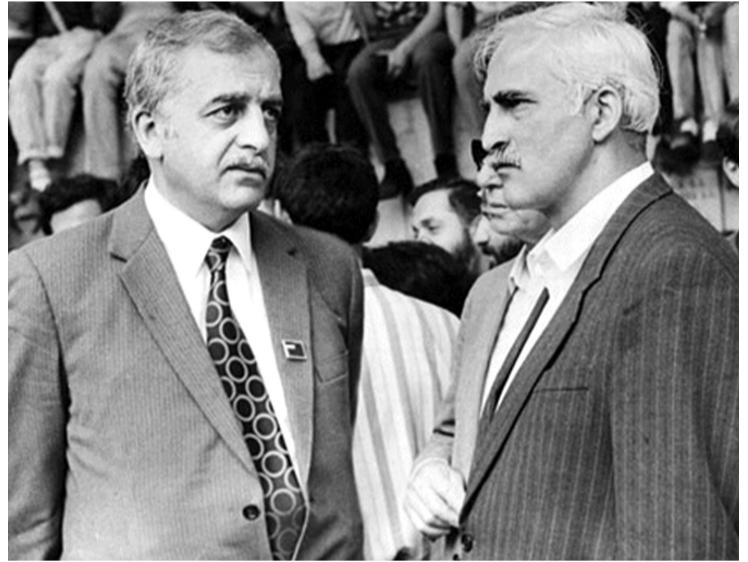
მან თითქმის შეუძლებელი შეძლო: გასაოცარი შემართებით მებრძოლმა გულანთებულმა პატრიოტმა, ასევე „საბჭოთა“ სხვა ერების გულანთებულ პატრიოტებთან ერთად, მსოფლიოს უძლიერეს ბოროტების იმპერიას ჯერ ტახტი მოურყია, ხოლო შეძეგ უკვე, თითქმის ერთადერთმა, ორკაპა არნივს კლანჭებიდან თვალდახელშუა გამოსატაცა თავისი ქვეყანა და თავისუფლების უდიდეს აღმართს შეუყენა...

30 ଏକା..

უფლის მოღალატე ვიდრე მართალია,
ქვეყანა იცხოვრებს გოდებით...
შეხედე, ქართველო, ეს რა დაგმართნია,
არ გეყო სამარის ლიდები?!
სიცრუემ დალენა ცველა მისტერია,
მამულში გველივით დაძრები...
საიდან ამხელა ზიზღის ისტერია,
სანთლების მაგივრად — ხანძრები!
ვიდრე ახალუხზე სხვისი ხანჯალია,
წყვდიადის გარტყია ხუნდები —
სისხლიან ქალაქში, სადაც ხან ჯარია,
ხან მეფის დაყრილი ხურდები!
როდემდე გაგართობს ძველი რია-რია,
ალდები, უცეცხლოდ ალდები...
ის მაინც მითხარი, ახლა ვინ არიან,
გუშინ რომ გაყიდეს დარდები...
ცას შავი ღრუბელი ცრემლად მისწოლია
გოლგოთას ღიმილით შორდები...
სხვამ იქნებ იყიდა სულაც ისტორია,
შენს გულზე ცეკვავდნენ შოლტები.
შარბათის წვიმებით ქვეყანა სველია,
წყვდიადმა გაშალა ბეჭები...
სული განიმინდე, ვიდრე გასვენია
შუბლზე სხივოსანი ბეჭედი!

ლაშა ნადარეიშვილი

ნებან არიან დევნილი სიმართლისათვის...

కెరాల లో మాన్యమాన్

რადგან ზეცას ვარსკვლავებად ამჟობს ბევრი სახელი,
შენაჯამი დრო დაფეხბა თვალის კარგად ახელის,
საქართველო ამაღლება სიდიადის მზერამდის-
მნათობთ შორის იკაშვაშებს ზვიადი და მერაბი.
ისეთ გზებით შეურჩიეს იდეების თესლი ხნულს,
მათ რუსთველზე კვლავ ვიხილავთ ბრინჯაოში ჩამოსხმულთ.
და ეს აზრი მსურს დავიდეს ერამდის და პერამდის:
ხსოვნას მარად გააცისკრებს ზვიადი და მერაბი.

ତାମାଳ ଫୁଲିବା

ნახატი სიტყვაზე ნაკლები როდის

ერთი ჯილაგის ხალხში ზოგი დამანგრეველია,
ზოგი-ალმშენებელი.

გავრძელება. დასაწყისი იხ.
„ნოჯიხური“ №19.

ქღია დაგომის კუნძულის ცი-
კილიზაციისა და კულ-
ტურის წარმოშობის
შესახებ არსებობს რამდენიმე
ჰიპოთეზა. მ. ბრაუნის მიხედ-
ვით, აღდაგომის კუნძული წარ-
მოადგენს ჩაძირული კუნტი-
ნების ნაწილს. ამ მატერიკ-
ზე მცხოვრებ ხალხს მაღალი
რანგის კულტურა ჰქონდათ.
ამ კულტურის ნაშთის კვალი
დღესაც ჩანს აღდაგომის კუნ-
ძულზე.

მეორე ჰიპოთეზა, რომლის
ავტორიც ბალფერა, გულისხ-
მობს, რომ აღდაგომის კუნძუ-
ლის კულტურა შელანებიური
წარმოშობისაა. ამ ჰიპოთეზას
თითქმის ისიც ადასტურებს,
რომ აღდაგომის კუნძულზე
ფრინველი ფრეგატის კულ-
ტია გავრცელებული. თვით ეს
ფრინველი კა ამ კუნძულზე არ
მოიპოვება, იგი მელანებიური
წარმომავლობისაა.

ასევე მელანეზიელები, აღდ-
გომის კუნძულის ქვის გოლი-
ატური ქანდაკის მსგავსად,
ყურების იგრძელებენ და მონი-
თალო ტუფის ქისგან დამზა-
დებული თავსამოსების მსგავ-
სად თმებს წითლად იღებავენ.

ბევრი სხვა ანალოგიური
შეხედულებების გამო ამ ჰი-

—

პოთეზების მიმდევრები ამტ-
კიცებენ, რომ აღდაგომის კუნ-
ძული ძველთაგანვე დასახლე-
ბული იყო მელანეზიელებით.

შედარებით გვიან კუნძული
დაიპყრეს თეთრაკანიანმა პო-
ლინეზიელებმა და მათ მე-
ლანეზიელებისგან გადაიღეს

ყურების დაგრძელების ჩვეუ-
ლება — ფრინველი ფრეგატის
კულტი.

მესამე ჰიპოთეზა, ნორვეგი-
ელი მოგზაურისა და მკვლე-
ვარს, ტურ ჰეიერდალს ეკუთ-
ვნის. მისი აზრით, აღდაგომის
კუნძულის კულტურა შექმნა
ჩვენი წელთაღრიცხვით IV

საუკუნეში სამხრეთ ამერიკა-

დან მოსახლეობის კუნძულის
კულტურის დამზადება კუნძულის
175 ნიშანი იდენტუ-
რია მდინარე ინდის ველზე უძველეს
დოროში გავრცე-
ლებული და მნიშვნელობათა ნიშნებისა
(მოხენჯო-დაროსა და პარაპას ციფი-
ლიზაცია). ამ ჰიპოთეზას ხევში
გამოთქვამს იმის მიუხედავად,
რომ აღდაგომის კუნ-
ძულსა და მდინარე ინდის ველს შორის
ინტერვალი დაახ-
ლოებით 1300 მი-
ლია და ასევე მათ

სი რამ არსად მოხსენიებული
არ არის. აღდაგომის კუნძულის
სახელწოდება, დედამიწის
ჭიპი, ძალზე ძველი წარმო-
მავლობისაა და გეოგრაფიულ
მდებარეობას უფრო გამოხა-
ტავს ვიდრე სხვა რამეს.

რომ უფრო ნათელი წარმო-
დება ვიქენიოთ აღნიშნულ
საკითხზე, უნდა შევეხოთ პან
შინდლერის გამოხატულებულ
ვერსიას დედამიწის ლერძის
გადახრის შესახებ. გაიზიარა
რა მეცნიერების — არტურ
პოზნანსკისა და ეფონო კისის
მოსაზრება და ასევე გამოი-
ყენა ჰერბიტერის ჰიპოთეზა,
მან წარმოაყენა ვერსია: თავდა-
პირველად მთვარის ორბიტა
გადიოდა პლანეტა მარსსა და
დედამიწას შორის. ერთ დღეს
მთვარე დედამიწა მიიზი-
და და გახდა ჩვენი პლანეტის

სიტყვა „ფალოსი“ მეგრული
სიტყვის ძირზე წარმოშო-
ბილი და ახალი სიცოცხლის
დაწყებას, კვირტის გაშლის
სიმბოლურ გამოხატულებას
მიუთითებს.

ასევე უძველეს კოსმოგენი-
აში, განაყოფილებული კვირ-
ტის გამოხატულებაა დიდი
წრებაზი — („O“), რომელსაც
„მუტი“-ი ეწოდება. აღნიშნუ-
ლი „მუტი“-ი ქართული სიტ-
ყვის ძირია და დედაკაცის
საშობო მიუთითებს. ასე რომ
უძველესი კოსმოგენიური
სიმბოლოები „ფალოსი“ და
„მუტი“-ი ეზოტერულ თეო-
სოფიაში შესულია ქართული
ენიდან. ისინი გამოხატავენ
სიცოცხლის უსასრულო გამ-
რავლების პროცესს.

აյ საჯაროდ უნდა განვა-
ცხადოთ, რომ თითქმის ყვე-

ფრინველის წყვილები (მდედ-
რი, მამრი) შეიყვანა და ორმო-
ცი დღე ბობოქარ ტალღებზე
იცურა.

ნოეს კიდობანი სხვა არაფე-
რია, თუ არა სამყაროს ახალი
ციკლის დაწყება და ორსქესი-
ანთა წარმოშობის აღევორიუ-
ლი გამოხატვა.

თეოსოფი და კაბალისტი
ვამადევა მოდელიარი ასე
აღნერს სამყაროს ციკლის
დამთავრების დამაქციველ
ლამეებს.

-საშინელი ხმაური გაისმის
ყოველი მხრიდან, რომელიც
წინამორბედია ბრამის ლამეე-
ბისა. ბინდი აღიმართება ჰო-
რიზონტზე. მზე გადაიხრება
მაკარის ნიშნის იქით 30° (ზო-
დიაქოს სასწორის ნიშანი). იგი
ამიერიდან ველარ მიაღწევს
მინას ნიშანს (ზოდიაქოს
თევზის ნიშანი). დამკარებ-
ლებს ამიერიდან შეუძლიათ
დაამტვრიონ და გადაყარონ
თავიანთი ასტრონომიული
ხელსაწყოები, რადგან ისინი
მათთვის გამოუსადეგარი იქ-
ნებია.

სინათლე თანდათან დაკარ-
გავს ძალას. სითბო შემცირ-
დება. დედამიწაზე გაიზრდება
უკაცრიელი ადგილები, მდი-
ნარებება და ოკეანებში წყა-
ლი თანდათანობით დაშრება. ჰე-
რის სიმკრიცე შესული წარმო-
მავლობისაა. ამ გარემოებაში
შეიძლება მკითხველთა ერთ
ნაწილში ეჭვიც დაბადოს, მაგ-
რამ მე ასეთებს შევახსენებ,
რომ ქართული ენა, იგივე იბე-
რული ენა (მეგრულ-ლაზური
(ჭანური) და სავანური ენები)
დედამიწაზე ყველაზე ძველი
და განყენებული ენებია. ამი-
ტომ ისეთი სიტყვები, რომე-
ლებიც სხვა ენათა სიტყვების
ანალოგებს წარმოადგენს, ქა-
რთული ენიდან არიან მით-
ვისებულნი. ეს ჩვენ ყოველთ-
ვის უნდა გვახსოვდეს.

ეზოტერულ თეოსოფია-
ში, მდედრობითი საწყისის
შეფარდება მის მარობით
საწყისთან, არის წერაზის
სიგრძის შეფარდება მის დი-
ამიტრთან, რომელიც იძლევა
გაყიდვის უსასრულო ციკლს
ანუ ცოცხალი ორგანიზმების
უსასრულო გამრავლებას. ეს
რიცხვი მათემატიკაში აღი-
ნიშება „Π“ (პი) ასოთი. იგი
მიახლოებით ტოლია:

— 3, 14159292035339828...

და ასე უსასრულობაში.

წრებაზის წინ გამოტანილი
მისი დიამეტრიც იძლევა რი-
ცხვს 10-ს. ქრისტიანულ რე-
ლიგიაში 10 წმინდა რიცხვია
და სამყაროს უსასრულო გამ-
რავლების სიმბოლურ გამოხა-
ტულებას წარმოადგენს.

ფალოსისა და მუტის კულ-
ტის განსაზღვრაში სხვა რე-
ლიგიური ასპექტები არაფე-
რიანი არის 10-ს. ეს იუგა გრძელ-
დება — 1728000 წელინადს.

ტრეტა იუგაში მანერება შე-
მოდის და ეს იუგა გრძელდება

— 1296000 წელინადს.

დავაპრა იუგაში უფრო მეტად
ეცემა პატიოსნებით და რელი-
გიურობა. იზრდება განკურ-
ნება და ეს იუგა გრძელდება
864 000 წელინადს.

კალი იუგაში, რომელშიც
ჩვენ ვცხოვრობთ და, რომელ-
შიც უკვე 5000 წელინადია
მიმდინარებს უაღრესად მა-
ტულობს უთანხმება, უგუ-
ნურობა, არარელიგიურობა
და მანკირება. ეს იუგა გრძელ-
დება — 1728000 წელინადს. კალი
შემდინარების დიდი იუგაში კუ-
ლება და ეს იუგა გრძელდება
კატეპტორთა მეცნიერთათვის
ეს საკითხი დღემდე უცხობით.
კალია მოიცავს ოთხ იუგას: ხატიას,
ტრეტას, დვაპარასა და კაის.

სატია იუგა ხასიათდება პა-
ტიოსნებით, სიბრძნითა და

გ ზ ი ს გ ვ ი ლ ე ბ ი

რევაზ ერისთავი

კრონოლოგიაში სხვაობა 3000
წელია. ნების შემთხვევაში მოხსენიება აღნიშნული დიოზული ძვრები, რამაც დე-
დამიწაზე გამოიწვია კოლოსა-
ლური ძალის კატალიზმები. ჩვენი პლანეტის შემთხვევითობას მი-
ნიშნები მსგავსია ინდის ველის
მიდამოებში გავრცელებული
დამნერლობისა, მაგრამ იმი-
სი თქმა კი დანამდვილებით
შეიძლება, რომ ხევებს ცოტა
უფრო გულისყრით რომ გა-
დაეხედა ამ ფარდის მიღმა,
გაცილებით უფრო საინტერე-
სო რამებს შენიშნავდა, ვიდრე
მან ეს დაინახა.

როგორც ზემოთ აღნიშ-
ნები, აღდაგომის კუნძულის
ლეგენდებში მისი სახელი მო-
ისხენიება, როგორც ტე პიტო
ო-ტე-ხენუა, რაც სიტყვასიტ-
ყვითებით შეინიშნავს დედა-
მიწის შესახებ მართლის მისი
მიმდინარებით მოხსენიება
და ახალი როგორის სახელი
აღდაგომის კუნძულის ძველი
მოსახლეობა, რომ ასეთი ეგ-
ზოტყიური სახელით მოხსათ-
ლა მშობლიური მინა. ვითომ
შემთხვევითობაში? არა, აქ
უფრო მნიშვნელოვანი ატრი-
ბუტია გამოყენებული, ვიდრე
პოეტური ფორმით შერქმეუ-
ლი სახელი.

დაიმსახურებს პატივისცემას, არამედ შენთვისაც — მშობლისთვისაც კარგი და თავაზიანი იქნება. რადგან გარდა მშობლის მიმართ ბუნებრივი გრძნობისა, მას გაუჩინდება არანაკლები სიყვარული, რომლის წყაროც იქნება სიკეთე. ის არა მარტო თავაზიანი, არამედ უფრო სასარგებლოც გექმნება შენ, რამეთუ პატივს მოგაეცებს, მოგემსახურება და თანადგომას გაგინევს სიბერეში. ურნმუნო შვილები მშობლებსაც უდიერად ეცცევიან, ხოლო მოკრძალებულნი ღვთის მიმართ-მოწინებით ეყყრობიან მათ. იმისათვის, რომ განმართლდე ღვთისა და ხალხის წინაშე, სასიამოვნო გახადო შენი ცხოვრება და სასჯელს თავი აარიდო, ყოველნაირად იზრუნე შენს შვილზე. ამ საქმეში დაუდევარნი, სხვა ყველაფერში წესიერები დაზომიერებიც რომ იყვნენ, მაიც საშინალად დაისჯებიან. ამის

მტრებმა დახოცეს, მაგრამ
დანაშაული მას მიუძღვის, რა-
დგან თავისი დაუდევრობით
მათ ღვთის შეწევნა მოაკლო
და დაუცველი და უსუსურ-
ნი დატოვა ისინი. შვილებთან
ერთად მან თავიც დაიღუპა.
დღევანდელი მშობლებიც
იგივე მდგომარეობაშია. არ
სურს უზნეოდ მცხოვრები
შვილების მხილება, არც გან-
კეპვლა და სიტყვიერი დასჯა. მამები ხშირად ხედავენ შვი-
ლების მძიმე დანაშაულს. ამის
გამო მათ ასამართლებენ და
სიკედილით სჯიან. როდესაც
შენ არ მოძღვრავ და არ სჯი
მათ, ისინი უზნეო და გარყვ-
ნილ ადამიანებს ეკედლებიან
და მათ უპატიოლსხო საქმეში
მონაწილეობას იღებენ, რის-
თვისაც საერთო კანონებით
განიკითხებიან და ყველას
თვალწინ ისჯებიან. როდესაც
შვილის სიკედილში დამანაშა-
ვე მამა ყველასათვის თითით
საჩვენებელი ხდება და საკრე-

სურვებ, არანაირი განსაცდელი არ შეგემთხვევა, რადაგან ყველა შენი საქმე ღვთისგან კურთხეული იქნება, და უდიდესი სიმშვიდით ინეტარებ, ხოლო თუ მოიკლებ ამ შეჩევნას, შენი მეფობიდან და ძალაუფლებიდან არა გვითარი, სარგებლი არ გაქნება.

იგივე უნდა ვუთხრათ ჩვენს
შვილებს სიცოცხლეშიც და
სიკვდილის წინაც და ჩავაგო-
ნოთ, რომ უკეთესი სიმდიდრე
უხრნელი მემკვიდრეობა და
მარადიული საგანძური არის
შიში ღვთისა. უნდა ვიცოდეთ,
რომ მათ დაცუტოვოთ არა
ნარმავალი ქონება, არამედ
ღვთით მოსავობა მტკიცე და
შეურყყეველი. სახიფათო და
სამარცხვინოა სიკვდილი მდი-
დარი კაცისა, თუ იგი ღვთის-
მოშიში არ იყო, ხოლო სადაც
შიშია ღვთისა, იქ გლახაკი და
არაფრის მცოდნეც ცხონდე-
ბა. თუ შენს შვილს კარგად
აღზრდი, ისიც ასევე კარგი
მშობელი იქნება და მისი აღ-
ზრდილიც ასევე გააგრძელე-
ბს. ამგვარად ნარმოიქმნება
ჯაჭვი მშვენიერი ცხოვრები-
სა და გაგრძელდება მარად,
რომელსაც სწორედ შენმა
შთამომავლობაზე ზრუნვამ
ჩაუყარა საფუძველი. მამები,
რომ გულისხმიერებით ეკი-
დებოდნენ აღზრდის საქმეს,
მაშინ საჭირო არ იქნებოდა
კანონები, სასამართლოები,
არც წამებანი და სახალხოდ
სკოლით თასაზანი.

ოჯახური აღზრდის ამოცანები ქრისტიანულ პედაგოგიკაში

შვილნი, სნავლენ იგინი და დასამტკიცებლადმოგიყვებით ბულოში შესვლა ეკრძალება.

შვილნი, სწავლენ იგინი და
მოუდრიკენ სიყრმოთგან ქედ-
ნი მათი“. (ისაია ზირაქი, 7, 25).
— თუ თუ არა მხოლოდ იძრნ

დასამტკიცებლადმოგიყვებით
ერთ უძველეს ამბავს: იუდე-
ველებს ყავდათ ერთი მღვდე-
ლი კომისარი წარინაოდა.

ଦ୍ୟୁଲୂପିଶ ଶେସବଲା ଏକରାତ୍ରେବା,
ମେଳନ୍ଦିର ମାଥିନ ଉଠିନ୍ଦେବା ସିର-
ତ୍ତେବିଲିବ ଗର୍ଦନ୍ଦବା. ରନ୍ଧର
ୟନ୍ଦିର ଗାୟସନ୍ତରିରିଲ ମାନ ତୁଳାଲି
ଶେମହେବେରିତ ଶୈଳିଲିର ଅମଗବା-
ରି ଉନ୍ନେଶିର ଦା ଉତ୍ତାତିନିଲିନିର
ଶାକ୍ତିପାଇଲିର ଶେମଦ୍ଦେଖ? ଅମିତ୍ରମ
ଗତ୍ରିବତ ଦା ଗମ୍ଭୀରାର୍ଥିତ,
ୟଦିଦେଖି ମଧ୍ୟରୁନ୍ଦେଲିନିତ
ମେଧିପୁରିତ ଦା ଗାମ୍ଭୀରମ୍ଭିତ
ନିର୍ବାନିତ ମାତି ଶୁଣିଲିର ଗା-
ରାରାରିନିଲିନାତିଵିର. ଶେବ ଶାର ନୀ-
ନାମଦିଲିଲି ମତ୍ରେଲି ରଜାନୀଲିର
ଦା ଶେବ ହିଙ୍ଗାବାରା ଫୋଲିଚ ଦା
ଶୈଳିଲିବିଚ.

პავლე მოციქული ცოლზე
იტყვის: „ხოლო უკეთუ სწავ-
ლის რაიმე უნდეს, სახლსა
შინა თვისთა ქმართა ჰკითხ-
ვედ მათ“ (1 კორ. 14, 35), ხოლო
შვილებზე კი ბრძანებს: „გან-
ზარდენით იგინი სწავლითა
და მოძღვრებითა უფლისათა“
(ეფეს, 6,4). წარმოიდგინე, რომ
სახლში გაქვს ქანდაკებები —
შვილები. შვილები ყოველდ-
ღე შეამონებ გულდასმით და
მოაწესრიგე ისინი, ყოველ-
ნაირად შეამყე მათი სულები.
მიბაძე ნეტარ იობს, რომელიც
იმ შეშით, რომ ის შვილებს
ფიქრშიაც კი არ შეეცოდათ,
ღმერთს მსხვერპლს სწირავ-
და და უდიდეს მზრუნველო-
ბას იჩენდა მათდამი. მიბაძე
აბრაამს, რომელიც საღმრთო
მცნებებისთვის იღვწოდა და
არა სიმდიდრის შეძენისთვის,
რათა შთამომავლობაში უფ-
ლის სიტყვის ზედმინევნით
შესრულების სურვილი ჩაე-
ნერგა. უფალი ამ სათხოებაზე
მიუთითებს, როდესაც ამბობს:
„ვითარ მსჯავრისა“ (დაბ. 18),
ასევე დავითმაც, სიკვდილის
ჟამს მოიხმო და ამცნო ძეთა
მისთა და სახლსა მისსა მის
თანა და იცნან გზანი უფლისა-
ნი, რამეთუ ძეთა მისთა ქმნად
სიმართლისა და თვისი ვაჟი
და მემკვიდრეობის დატოვე-
ბის მაგიერ ასე შეაგონებდა,
მოუკლებლად ეუბნებოდა:
თუ შენ, შვილო ჩემო, უფლის
მცნებებით ცხოვრებას მოი-

საჭიროებს მეაცრ მითყრობას,
ყურადღებასა და მშობლები-
სადმი შიშს. ამას იმისთვის არ
ვამბობ, რომ ულმობელი ვი-
ყოთ შვილების მიმართ, არა-
მედ მისთვის, რომ მათ აბუჩად
არ აგვიგდონ. თუკი ცოლს
უნდა ეშინოდეს ქმრის, შვილს
მითუმეტეს. არ მითხრა, რომ
შეუძლებელია ყმანვილური
ვნების დაოკება, თუ პავლე
მოციქული ამ ღვანწლს ქვრივი
ქალისგან მოითხოვს, მამისგან
— უფრო მეტად. ეს რომ შეუძ-
ლებელი იყოს, იგი ამას არ
გვიბრძანებდა, ყოვლის მანკი-
ერება ჩვენი უზრუნველობის
გამო იბადება, რადგან თავი-
დანვე, პირველი წლებიდანვე
შვილებს ღვთისმოშიმობას არ
ვაჩვევთ. ვზრუნავთ და ვიღ-
ვნით რომ მათ გარეგნული
განათლება მივაღებინოთ, ვგ-
ზავნით სამხედრო სკოლაში
სასწავლებლად, მაგრამ არ
ვფიქრობთ იმაზე, რომ ისინი
ანგელოზთა მეუფებისთვის
იყვნენ სასარგებლობი. სა-
ნახაობებზე წასვლის უფლე-
ბას ხშირად ვაძლევთ, ხოლო
ეკლესიაში წასვლას არასდ-
როს ვაძლებებთ. ბავშვი ტა-
ძარში ერთი-ორჯერ კიდეც
რომ მივიდეს, მაინც ამაო და
უსარგებლოა მისი იქ ყოფნა,
რაგდან ის ამით მხოლოდ ერ-
თობა. არა, ასე არ უნდა იყოს,
არამედ როგორც სასწავლე-
ბელში მოსიარულე ბავშვა

და ამქვეყნიური საგნებითა და სურვილებით არ მოიხიბლონ. საჭიროა გულმოდგინედ ვადევნოთ თვალი მათ საქციელს, მოქმედებას და ნაცნობთა წრეს, — იმ რჩმენით, რომ ამ საქციელში დაუდევრობას ღმერთი არ გვაპატიობს. თუ ჩვენ მოყვასისათვის ვაგებთ პასუხს, — „ნუ ვინ თავისასა ხოლო ეძიებნ, არამედ მოყვასისაცა თვითოვეული“ (კორ. 10.24) — უფრო მეტად არ ვაგებთ პასუხს ბავშვთა აღ-

მარიამ ბერძენიშვილი

მარიამ ბერძენიშვილი
შვილიშვილ თამთა თამაზის
ასულ ფილიასთან ერთად

დიდი ხანი არაა გა-
სული მას შემდეგ, რაც
ჩვენგან წავიდა დამ-
სახურებული პედაგო-
გი, შესანიშნავი მოქა-
ლაქე და ჭეშმარიტი
ინტელიგენტი ქალბა-
ტონი მარიამ ბერძე-
ნიშვილი.

მისი ცხოვრება და
მოღვაწეობა წალენ-
ჯისის რაიონს უკავ-
შირდება, სადაც წლე-
ბის მანძილზე ცხოვ-
რობდა და საყვარელ
საქმიანობას ეწეოდა
სიცოცხლის ბოლომ-
დე. სადაც კი უშუალია,
ნაკიფუს, წალენჯისის,
ქვედა მაზანდარის
საშუალო სკოლებში,
ყველგან დიდი ავტო-
რიტეტითა და პროფე-
სის დიდი ცოდნით
ხასიათდებოდა. იგი

მოწოდებით იყო პედაგოგი. უზომოდ უყვარდა თავისი საქმე, ოჯახი, შვი-
ლები, მოზარდითაობა... თავისი კდემამოსილებით, სათნობით, დახვენილი
პედაგოგიური ტაქტით, უზაღლ ზენობით საოცარ ზემოქმედებას ახდენდა
მის ირგვლივ მყოფ ადამიანებზე.

მარიამ ბერძენიშვილი თავისი პედაგოგიური მოღვაწეობის მანძილზე
განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობდა მოზარდთა ზენობრივ აღზრდას. ამ
დღიდ საქმეს უშურველად, დიდი შემართებით ემსახურებოდა. მისი ყოფილი
მოსწავლეები დღემდე არ ივიწყებენ ქალბატონ მარიამის ამ დღი ღვაწლს.

მარიამ ბერძენიშვილმა თავისი ბედი დაუკავშირა ნიჭიერ ლიტერატორს,
შემოქმედს, პედაგოგს, რაიონული გაზეთის რედაქტორს — შოთა პლატო-
ნის ძე ფიქიას. იგი პირველი ბრძანდებოდა ბატონი შოთას შემოქმედების
ნამკითხავიც და შემფასებელიც. მათ აღზარდეს შესანიშნავი შვილები თა-
მაზ და ლეილა ფიქიას. ისინი ღირსეულად აგრძელებდნ სახელოვანი მშობ-
ლების ტრადიციებს.

რამდენი ლამაზი მოგონებაა... თბილი, სასიამოვნო, მეხსიერებიდან
ამოუშლელი, ამ უსათოეს ქალბატონთან დაკავშირებული. ბედნიერი იყვ-

ნენ მასთან ურთიერთობაში მყოფი ადამიანები, რამდენი სიკეთე და სითბო
მიუღიათ ამ სულით ძლიერი ქალბატონებისგან. ეს პედაგოგება მეც მხვდა
წილად, როცა 1997 წლის გაზაფხულზე ოჯახში ვენევიე ქალბატონ მარიამს.
ძალიან გაუსარდა მისი კოლეგის შვილი რომ აღმოვჩნდი (მამაჩემი ჭიჭიკო
ძაბაშია წალენჯისის კ. შერობისა სახელობის პირველ საშუალო სკოლაში
ათი წელი მუშაობდა უცხო ენის მასნავლებლად). ბევრი საინტერესო ამბა-
ვი გაიხსენა ქალბატონმა მარიამმა. მან ხაზი გაუსვა წალენჯისის პირვე-
ლი საშუალო სკოლის პედაგოგთა საოცარ ურთიერთობას, საქმის ცოდნის
პროფესიონალიზმს, მოსწავლეთა სწავლებისკენ განწყობის მაღალ უნარს,
კოლექტივის მონოლითურობას...

დაწვრილებით გამომკითხა, სად ვმუშაობდი, რას ვაკეთებდი, დაოჯახე-
ბული ვიყავი თუ არა და ა.შ. მასთან საუპარი საინტერესო გამოდგა. ბო-
ლოს საჩუქრად უურნალ „აიას“ ორი ახალი ნომერი გამომიტანა. უურნალის
რედაქტორია მისი შვილი, მწერალი, პოეტი და უურნალისტი თამაზ ფიქია. დიდია
ბატონ თამაზის როლი უურნალის პოპულარიზაციის საქმეში. როცა
ვთხოვე გაეკეთებინა წარწერა უურნალზე, ჩაიქიერდა და მითხრა მაშინ ჯო-
ბია ერთ-ორ დღეში გამომიარო და ჩემს სურვილებს „აიას“ გვერდზე ლექ-
სად გამოვთქამო. სიამოვნებით დავთანხმდი.

ჩვენი საუბარი ლიტერატურაზე, პოეზიაზე გაგრძელდა, ვიცოდი მშვენი-
ერ ლექსებს, რომ წერდა მაგრამ საკუთარ შემოქმედებაზე საუბარი არ უყ-
ვარდა. როცა გაიგო რომ მეც პატარა ლექსებს ვწერდი, წაკითხვა მთხოვა. მახსოვს,
ორი ლექსი წაუკითხე — „წალენჯისასა“ და „აიეტზე“. მოენონა
და შემაქო. მერე მითხრა — ლექსებს აქვეყნებ თუ არაო. არა-მეოქი, ასე არ
შეიძლება მითხრა...

მეორე შეხვედრისას უურნალები გადმომცა, ვნახე, ლექსიც დაუწერია
ასეთი სათაურით — „ძვირფას ახალგაზრდას — ვალერის“, სადაც ასეთი
სტრიქონებია: „...როგორ ფიქრობ, მალულად რომ იცხოვორ ისე, ისე შესძ-
ლებ, სამშობლოს შენი ნიჭი მისცე?“

მეორე ნომერზე ასეთი წარწერა აქვს გაკეთებული: „... შიში განდევნეთ
გულიდან და გონივრულად იმიქმედეთ ყოველ მომენტში. თქვენი სახე მო-
მასწავლებელია თქვენი წარმატების. მე აღბათ მალე არ ვიქნები, მაგრამ ეს
ჩემი წარწერი აყვავდება თქვენს „აიაში“. ლექსი ძალიან უბრალოა, მაგრამ
მაინც სასიამოვნოა. 26.IV. 976.“ მარიამ ბერძენიშვილი-ფიქია.

გარდაცვალებას ვერავინ შექრერებს. არდავიწყება კი წამდვილად შეგვიძ-
ლია. მარიამ ბერძენიშვილს წლეულს 90 წელი შეუსრულდებოდა. იგი ბედ-
ნიერია იმით, რომ ამდენი სითბო, სიყვარული და სიკეთე დატოვა ამგვეუ-
ნად, რომ მის სულს დავიწყება არ უწერია!

ქალბატონ მარიამ ბერძენიშვილის ხსოვნის საპატივცემულოდ გაზეთ
„ნოჯისურის“ მკითხველებს ვთავაზობთ თამაზ ფიქიას ლექსებს დედაზე
— ციკლიდან „შინაურული გარემო“.

ვალერი ძაძამია

სონეტი დედას

უძლური ხდება გრძნობასთან სიტყვა,
დედაშვილობის მაღლა როცა ვხედავ,
რარიგ გადმოვცე თუ როგორ მიყვარს
ჩემი ბუზუნა, მოხუცი დედა.
ალალი, სათნო გულით, ხელებით,
ბავშვობიდანვე თავს მევლებოდა,
გამიჩირალდნა ყრმობის ველები,
მამისეული ამაღლა იდა.
მზეს იფიცება ახლაც შვილების,
შემოხვევია შვილიშვილებიც —
დედა ტკბილი სიცოცხლის წყარო!
დედისგან მარად ვართ დალოცვილი,
დიდ სიყვარულით ძალამოსილი,
დედის ყველა დღე შვილებით დარობს!

II

დედა აქის სიცოცხლის სიგარელი!

დედის გული, სათნო, ტკბილი, შვილებს მუდამ გვიხმობს,
დედის გულში ვინ გაზომოს სიყვარულის სითბო.
დედასავით სანატრელი, ყრმობაში თუ ბოლოს,
არავინ გვყავს, დედა არის სიცოცხლის სიმბოლო!
დედისაგან დაენათლა და მეც ხოტბა დამცდა:
ისე კარგი, ძვირფასი ხარ, მუხლის მოყრას ვტედავ,
შენი გულის ხმა და სითბო არ მოგვშლოდეს, დედა!

III

საყვარელი ჩემი დედა

ისევ მარტო დამრჩა სოფლად
საყვარელი ჩემი დედა,
ტყვიასავით გულში მომხვდა
მის ნაღვლიან თვალთა სევდა.
გულს ეკლიანს აქსოვს ბადეს
ეს ყოველი განშორება,
ბევრჯერ მნარედ გამოვცადე
შვილის განცდის გაორება:
ვით პატარას, — დედა შინდა!
მონატრება არ ხუნდება...
მაშ, ამ სურვილს, ასე წმინდას,
რა უხვდება წინ ხუნდებად?
იქნებ ის, რომ დედამ იცის
გულისწორის ხსოვნის ფასი
და უმტკიცებს მამას ფიქიო —
ეს კერაა რა ძვირფასი!

იქნებ ის, რომ შვილებს მაინც
გვავიწყება დიდი ვალი
და, თუმცა გვსურს ვგავდეთ რაინდას,
გვიჭირს განსჯა მომავლის.
დედის გულის მუდმივ სითბოს
ვერ ვპასუხობთ მსგავსი გრძნობით,
როცა ზრუნავს დედა ითხოვს,
აღარ გვახსოვს მადლი ნდობის.
აღარ გვახსოვს რა იმედი
ერწყმის დედის თვალით ხედვას,
რა ყისმათი ჩვენი ბედის
ახლაც ნეტარ სიტყვას: დედა!
ეს მაშინ, როს უზესოა
შეგონების ქარი ჰერიან:
- უძვირფასესა, ულამაზესა
ქვეყანაზე დედა ჰერიან!

IV

დედას

ჩვენით გახარებს, ვიცი,
წუთისოფელის ბრუნვა,
ღვთისოვის აღგითქვამს ფიციო
შვილებზე მუდამ ზრუნვა.

ჩვენზე მგზნებარემ განვლე
მზიურ ცხოვრების ველი,
ცხელია ფიქრის ნავლი
მრავალი განცდით მწველი
მამა ოჯახისთავი,
დავკარგეთ, დარჩი მარტო,
დორობა დადგა ავი,
ზოგჯერ სიკვდილსაც ნატრობ
მოხუცი საზყლად გხედავ,
არ გიჭრის მუხლი, სიტყვა,
უძვირფასესო დედავ,
მასხსოვს რა გულმნე იყავ!
როცა ლამპარი ანთე —
ნათელი კვალისმჩენი,
გვინთებდი ცოდნის სანთელს
თვით ნათლისვეტი ჩვენი.
შვილების დარიგებას
ლირსება ახლდა დიდი,
როგორ არ გაგიგებდით —
ილიას ენით გვზრდიდი.
ისენებ ბევრ მოსწავლეს
მერჩე ანვდილი ხელით,
სკოლაში იმოღვანე
ორმოცდაათი წელი.

მარიამ ბერძენიშვილი კოლეგებთან ერთად

6 ←

რარიგი არწყავს სათლი
ანმყო-ნარსულის ხედვას,
დედაშვილობის მაღლი
მინდა გადმოგცე დედავ.
ასხივებ გულის სითბოს,
სხვების აღზრდა გაქვს ბედად,
შენი ხმის სილბო-სიტკოს
რა შეედრება, დედა!
მეძალვის ხშირად სევდა,
მფუნვარე ჰანგი სტვირის,
მეც გული მითრთის, დედა,
ჩევნის უმწეობას ვტირი.
დუხტირ ცხოვრების ზვირთში
თავსა გრძნობ ვით უცნობი,
მძიმეა წლების ტვირთი,
— ტკივილი მოხუცობის.
წლები გასულან ჭარბად,
ცრემლით გენამვის სახე,
უკვე თვალნათლივ დადგა
შენი დაკარგვის საფრთხეც.
თავს გაუფრთხილდი, დედავ,
რომ ვართ დიდი გაქვს წვლილი,
უშენოდ, — რად ვერ ხედავ,
ვხვდებით სიკვდილის შვილი!

V

ძვირვების და გენე...

დედი შენს თვალებს მოხუცების ჩაუდგა ბინდი
და შენს გონებას გადაეკრა მრუმე წყვდიადი,
გულმოკლულს გხედავ, სიხარულით მსურს გამიბრწყინდე,
მაგრამ მკრთალია ღრუბლიანი მზე განთადის.
უწინდებურად მოკამეამე დღე არ თენდება,
ტოროლასავით ფრთაშესხმული ველარ იქნები,
ბედნიერების კოშკი უკვე აღარ შენდება
და მიღმურს ელტვი დაბნეული შავბნელ ფიქრებით.
გიკვირს რაც ხდება, — უცნაურად დრო შეიცვალა
გაგიუცხოვდნენ შვილები და შვილიშვილები,
განგებამ ტანჯვა დაგაკისრა გადუხდელ ვალად,
მარიამ! სად ხარ! — მოგდახიან გარდაცვლილები.
ჯერ კიდევ გუშინ, ზეანეულ ბედის თამასას,
ოჯახზე ზრუნვით ძალმოსილი თავს ევლებოდი,
საყურადღებო, ყოველივე იყო ლამაზად,
ქმარ-შვილში გართულს არ გიგრძევია სიმძიმე ლოდის.
მოწმენდილ ცაზე მეხთატეხის გრგვინვად გაისმა
სიკვდილის ექო, — დიდი გლოვის შდერდნენ ზარები,
ოჯახისათვის დამძაფრველი მწუხრის დაისმა
ჩაბოგიბნელა სევდის არე, — ვერც გეხმარები!
ამ ლექსა როცა ვნერ, აღელვებულს სინდისი მქენჯის:
ძვირფასო, რა ვქნა, ხვედრი როგორ შეგიმსუბუქო?
მეც ძნელებედობით დაკარგული შვილი ვარ შენთვის
და გულგასენილს აღარ ძალმის ვიბაქიბუქ!

VI

ად გენებ ნებავ ჩასაც შედავ

ეს სოფელი რა მნარეა, დედავ,
წარსულიდან ახლა ტანჯვა დაგრჩა,
არ მენახა ნეტავ რასაც ვხედავ,
ვეღარ არჩევ ფლასებსა და ფარჩას.
დაგავინყდა რამდენი გყავს შვილი
და მეუღლეს სახელი რა ერქვა!
ვაი, ხსოვნა ასე გადაშლილი?
ვაი, ფიორი მორევია ძელქვას?
ამისრულდა რისიც მქონდა შიში,
თვალხელშუა სათაყვანოს გკარგავ,
დამდულრული გული ინყებს შიშინს,
როგორ შევძლო თავი იგრძნო კარგად.
ანთებს სხივი ზოგჯერ შენს გონებას
და ცრემლები დაგისველებს სახეს,
გარდასულის ცდილობ მოგონებას:
ეჱ, საწუთომ რად დაგიგო მახე!
საბაღნაროდ ჩვენც ვერ ვხარობთ, დედავ,
რა ბედია ეს ამგვარი ხევდრი,
არ მენახა ნეტავ რასაც ვხედავ,
გვეშველოს რამ, — გამჩენს ამას ვვედრი.
სამართალი სად ვეძებო, დედავ,
შენი ცოდვით ვიწვი ვით აპედი,
ღვთის მორჩმუნე ამ საყვედურს ვპედავ:
რად ვართ კაცნი ასე ავი ბედის?

VII

გულს შეჩხა სითბო დედის ხელების
ცხოვრება ბერგან მანქვა აღწერილი,
ბედი თავს მესხმის, როგორც მარტორქა,
თვალცრემლიანი, გულდასერილი,
მომაკვდავ დედის ვდგავარ საწოლთან.
სულ სხვანარიად დარეება ზარმა
სრულად ობლობის მნარე ხანასი,
დედა მიკვდება, ვინაც გამზარდა
ტბილი ქართული იავნანათი.
მწუხარე გულის თრთოლვამ გამრინდა,
უკულმართ, მძიმე უამს ვერ ვუყელე,
ათას გასაჭირს გამომარიდა,
მე ვერაფერი ვეღარ ვუშველე.
გულს შემრჩა სითბო დედის ხელების -
დამგვანებია წვრილ, გამხმარ ჩხირებს,
ავდარი მიტევს კვლავ გახელებით,
გადაუღებლად ანი ინვიმებს...
დედა მიმაჩნდა მფარველ ფერიად,
თავს მევლებოდა სულ მუდამ ზრუნვით,
ო, უმისობა რარიგ ძნელია,
საძღლვიარი ჩამესმის ზრუნი.
დარდით შეძრული მოვთქვამ იმასაც:
დედა თუმც ჰუნდა თვალნინ იალას,
საწუთომ შხამი წვეთობით მასვა,
დამაცლევინა მნარე ფიალაც.
წარსულთან უკვე ჩამიტყდა ხიდი,
მკაცრ მომავალთან პირისპირ დავრჩი,
შემოფათფათდა შავბნელი ბინდი
დაუნდობელი არსობის ფარსით.

ახლაც მის სახეს მშველეულად ვსახავ

სხვას არ ვახსოვარ ისე როგორც ვახსოვარ დედას,
დედის თვალებით ცისქვეშეთში ვერავინ მხედავს,
უმისობ ძალზე დამცრობილა მაკროსამყაროც,
ხელჩასაკიდად, ძველებურად, არც რამ არ მყარობს.
სხვას არ ვუყვარვარ, ისე როგორც ვუყვარდი დედას,
ყველაზე კარგი, სათნო დედა მყავდა ჩემს ბედად,
ახლაც მის სახეს, როცა მიჭირს, მშველეულად ვსახავ,
დიადო ღმერთო, ანი დედას მე კვლავ სად ვნახავ?!
ყმანვილობისას მიმიჩნევდა მწე პრძენად უკვე,
მთელ დუნიაზე სურდა მევლო ყველაზე უკეთ,
გამომრჩეოდა მოხდენილი, ზღაპრული ცირა -
წყვილთ შემხედვარეთ ხშირად ეთქვათ: ნეტავ გვაცქირა!
ჭაბუკობისას მისთვის ვიყავ ისე ლამაზი!
იტყოდა ხოლმე: რა ბიჭია ჩემი თამაზი!
ჭარმაგობისას შემხაროდა დედის იმედით,
განგებისაგან რომ მქონოდა ვაუკაცის ბედი.
ნუთუ მფარველი ანგელოზი ცაზე გამიქრა?!
ვარსკვლავი ჩემთვის ნაბრწყინები ასე განიბნა?!
სუნთქვაც კი მიმძიმს, გული თურმე უდედოდ ცვდება,
უფრო და უფრო მენატრები ძვირფასო დედავ!

მარიამ ბერძენიშვილი, მეუღლე
შოთა ფიფა და შვილიშვილი
კობა კალანდია

VIII

მზის სხივად ანათებ, დედა!

მზერა ფონს მიღმა გადარბის...
მშვენიერ ძველ სურათს ვხედავ:
სადაც ბავშვობის დარბაზის
მზის სხივად ანათებ, დედა!
ხსოვნას მუხლებზე ვუდგები...
რარიგ მგვრის წარსული სევდას,
მთრგუნავს სიკვდილის ხუნდებით
ასეთი სიმორე, დედა!
უსაზღვროდ მიყვარხარ ისევ...
ლექს თვალცრემლიანი ვწერ და
საოცარ ხატებას მივსდევ —
შენს სახეს, ძვირფასო დედა!

IX

მშველეულად გუდამ მიმართდა დედა!

როცა მტკიოდა, როცა მიჭირდა,
მშველეულად მუდამ მიმაჩნდა დედა,
მისთვის პატარა ვიყავ ბიჭი და
მიადვილებდა საწუთოს ხედვას.
თანდათან უფრო ძნელი ცხოვრება
გახდა, როს ვსურდი მშველეულად გვერდით,
ისეთი ცუდი მედგა დროება,
ვერ გავიყავი მე დედის ხვედრი...
დადე-ლამე უკვე დარდს ვეღარ მიქრობს,
ცრემლი ეცემა მის ანდერძ-ნამაგს
და გულმოკლული იმასღა ვფიქრობ:
შვილი ვერ ვიხდით მშობლების ამაგს.

XI

ცად მოციალე, ჰოგორგც მნათობი ნაწერა ნიგზე: „დედა დედაშვილობასა“.

მაქვა უძვირფასეს ლექსთა კრებული,
სად ყველა ლექსი ეძღვნება დედას,
ამ წიგნზე მუდამ შეყვარებული,
ვკითხულობ, თვალნინ ჩემს დედას ვხედავ!
ცად მოციალე, როგორც მნათობი,
სახე, შვილისას მახსენებს ვალებს
და მოგონება, - გულის გამთბობი,
უკვე ცრემლებით მისველებს თვალებს...

XII

* * *

დედ-მამასთან თუმც ვიყავი
ათეული წლები,
მათი დიდი სიყვარულის
მადლის ახლალა ვხვდები.
გული ბევრჯერ მომენტურა
მათ სვე-ბედზე დარდით,
უმშობლებოდ შვილისათვის
მრავლობს ეპალ-ბარდი.

3

ოჯახური აღზრდის ამოცანები ქრისტიანულ პადაგოგიკაში

ვებში, შენ გძინავს. არ განიცდი და არ ცდილობ შვილი მძვინვარე მხეცი გამოსტაცაო, ასევე, თუ იგი ავი ზნითაა შეპყრობილი, შენ წმინდანებთა მიიჩქარი, რომლებიც მიუვალ ადგილებში ცხოვრობენ და ითხოვ შვილი განკურნებას, ხოლო თანდათანობით რომ იპყრობს მას ცოდვა, ყოველგვარ ცოფზე უარესი, ამაზე სულაც არ წუხა. ამასთანავე სიშმაგე იმდენად მავნებელი არ არის, რადგანაც ეშმაკა არ შეუძლია ჩაგადდოს გენიაში. თუ ჩვენ ფხიზლად ვიქნებით, მადლობიი მივიღებთ და გადავიტანთ ბოროტი ამგვარ თავდასხმას, მაშინ ეს განსაცდელი დიდების გვირგვინით შეგამორჩეთ. ხოლო ვინც ცოდვებში ცხოვრობს იგი აქაც შეგინებული იქნება და იმქე ვეყნადაც მარადიულ სატანჯველს და იმკვიდრებს. მიუხედავად იმისა, რომ ეს ყველაფერი ვიციოთ უმნიშვნელო რამეზე უფრო მეტად ვზრუნავთ, ვიდრე რე მთავარზე. ეშმაკეულის შემყურენ ვწუხვართ, ხოლო ცოდვილს არ თანა ვუგრძნობთ. უკეთესი იქნებოდა თუ არამარტო ვიტირებთ, არამედ შევაკავებთ, ავლაგმავთ, ვურჩევთ, დავარწნო მუნებთ, შევასმინებთ, ვუსაყვედურებთ, განვდევნით ამ სენს მკურნალობით ყოველგვარი ხერხებით და მივპააძავით იმ ქვრივას, რომელზედაც მოციქულ პავლე ამბობს: „საქმეთა შინა კეთილთა, წამებულ, უკეთუ შვილი განზარდნა. (I ტიტ. 5, 10), რადგან იგი მხოლოდ მას კი არ მიმართავს ამ სიტყვებითა არამედ ყველას შეაგონებს: „განზარდენით იგინი სწავლითა და მოძღვურებითა უფლისათა“ (ეფეს 6, 4) — ეს არის უპირველესი და უმაღლესი სათხოება

მთარგმნელი პაკით ჯალაღონია

କ୍ଷେତ୍ରପାତ୍ର ପରୀକ୍ଷାଲୋକିତ

ბაზალეთიშ ხვილირს ინგ
ორქო გითოონწენსია,
დღ წყარ თუდო, მუკმუკელო,
უცხო ბალი ხარენსია,
მიორს ვანოხუმაფუე,
ირო წვანეთ ბალენსია,
ქიანაში ბორჯბარბალი
აფ-ვაფ, ვამორჩილენსია,
თიშ წვანეშა ვაცილებე
ჩხურუს, ვართი სინჩხესია,
დღ თის ბჟალამ ოროეფით
ირო მოაფუნენსია.
ბალიშ ოშეეგურონასი
ცნ ცნ

ეთი ოხე უფლებესია,
კოჩთაგანეფს თექ დანულა —
ოკონ, ვაგაპედნესია.
სირინოზეფკ, ანაწერო
ონცეს ქუგაჯგუფესია
გამენცარნა, გაციროფნა,
რჩქილა ბიძრეშეფსია.
ისმეგ: თამარ ნაანთავლიშ
ხეშე დინორნენსია,
დო ერქ მუში ჩილამურით
ხვილირ ქუცუ, ქუცესია.
ონცეს მუჭო თქუანდესუ,
ეშ მი აპაკვაკესია?
ვარა თეზმა ნაანგარანცყუს
თექ მუს მუნაბუნდესია?
ონცეს თინა ვაშაკვაკედას
უფლნანი სახელსია,
მისუთ ამდღა დო ამსერი
თური ჩქინი ნარტენისა?
თაშ ქორედა, ნოტე ეთი
ბოშ კოს, მოგერგეზესია,
ხომ თიში ხე მიათხუმუ
პირველო თი ონცესია,
თაშ ქორედა, ნოტე დიას,
მით თის გაუდიენსია,
დო პირველო მიენდებუ
მარდმე ძუძუს მობჟესია.

* * *

„ბაბაჩია, ნამუთი
ცეფ ჟი გიმამირექი,“
თინჩას მობირგულერო
ამარ გითოირექი,
ვამკო გიმათხუალა
დიდება დო ლაბაში, —
სუფთას ეკოთქუალა
უოწყლორე ხვამაში
ცაშე გროვარვალუა
შურ ჩქიმს მოუმენდასუ
სქანი დუნაჩინეფით
გური ართგურენდასუ,
ტერშოთ ხოლო, ლაბაშა
ა-დო მა დობჭყოლანი,
დუთმუთმენდე, ვაუჩქანა
ორთნან, მუს ორთუნანი

„მამაო ჩვენო“ ილია ჭავჭავაძე

ნუს ხანტ

Նյոթ ხაնტ տո տպար Շյորիենագուղղեց,
վարդգեց նարդիմի քամուց եր ծալուի,
ցշրուի լույս կատե սենարդ, նարդուղեց,
ձուղեծ գամու եցալու արտօնի.
Տղթմաս մոյս մոռնոնես ձեղալույրեցո,
ջունջուտ մօմոնցեց մշոր կմթագրենո,
մշոմ, տամարուի կուսեր-լզալուցո
մշորցաս գուլոմա գոնիսենցիւնո.
Մաջաւ, վաճալու Շյորո Շյորոնո,
նյոթ, եցոյջոնատ մշոնագրուղեցո
ողցոմարոնաս լալ ցոյշոմնո,
վարտ մոյսլորո տո ագրամեցո.
Եցալու, ցանցեծամ ձալա սցմուրիյնոն
սկյան եց-նոհցըցուտ ցացմոտենցոն,
մերինո շելցեծամ պալամս սմուրինոն,-
ոցուտ սկյանո սաեց սո ցենանցինո.

„ნუ ხატავ“
იოსებ ნონეშვილი

2 ←

ՃԵՐԱ ՃՅՈՒՆԵՐԸ

რევაზ მრისთავი

ဒါ၊ စာ၊ နှင့် ချောင်းများ၊ အပိုင်းဆုံး ပြန်လည် ပေါ်လောက်သွားရတယ်။

* * *

სექსის ურთიერთკავშირისა, სიცრუე კამათში გამარჯვების საწინდარი. ქალები მხოლოდ გრძნობის დამატებითი გახდებიან. გარეანული იერი ახლა დაუბრუნდეთ ხევეშის ჰიპო- თეზას და გავაანალიზოთ ის თუ რა ვერ შენიშნა მან და მასთან მოდავე მეცნიერება.

ერთადერთი განმასხვავებელი ნიშანი იქნება, ცხოვრების სხვადასხვა საფეხურებზე მყოფთათვის. უპატიოსნება იქნება ერთათვის არსებობის ერთერთი საშუალება. სისუსტე საბაბი ძლიერთან დამოკიდებულებაში ყოფილია. მუქარა და თვითდაჯერებულობა შეცვლის სწავლულობას. გულუხვობა გამოიწვევს ერთიგულებას. მიღიდარს ექნება წმინდანის სახელი. ორმხრივი თანხმობა იქნება ქორნინების საწინდარი. ძვირფასი ტანსაცმელი ჩაითვლება ღირსებად.

კალი ოუგას ციკლში ყველაფერი და-
ცემისკენ წარიმართება და ეს გრძელ-
დება მანამ, სანამ კაცობრიობა არ
მიაღწევს განადგურების წერტილს.
(პრალაია) ეს ციკლი გრძელდება 432
000 წელს.

უკუნებ-
ასეთი გზით ეს ოთხი კალპა, მეორდება
ბა ათასჯერ და ამ პერიოდს ეწოდება
ბრამის ერთი დღე. ასეთივე ხანგრძლი-
ვობისაა ბრამის ერთი ღამეც. ეს ყოვე-
ლივე შეადგენს 311 040 000 000 000

საქართველო ხევსური

სადევთ ჭვიროთი ემიცოთამ,
ეპრჩქინდი დო ებიძრდინა,
მოგულ იალუშ ფიცარეფ,
თურ სასაფლეფს გივარჩხინი.
ჩქიმ თინა რე სადაბადო,
ლულვობაშე დიბრჩქვანინი.
სალი კირდეს ვაგოფთირა
უღურუობაში ჯაშა,
სადაბადოს, სამოთხეშა
ქიანაში ემერ შევაშშა.
მა მისხენუ კირდე უჩა
თი თერამი, თი ცინამი,
საარწივე, გიმენთქილიშ
წყუ ჩქარ ბროლი, ხევევეჩამი,
ა, ჯიხვი დო რინტუ, მობალ
ხორცი უღუ ჯიმუამი.
სალი კირდეს ვაგოფთირა
უღურუობაში ჯაშა,
სადაბადოს, სამოთხეშა
ქიანაში ემერ შევაშშა.
თუდო ვე-რზენს გვილაცაფდე
შურ გვალაშა გეამენტებუ,
სალი კირდე ოხვით, გურსით
გვალაცურე ესუჯებუ,
თექ მისხენუ დღაშ დალია,

ՅԵ-ՐԾԵՑՆ ՌՈԽԱ ՕՆՆԱՐԿԵՇՆ.
Սալո ԿՈՐԴԵՍ ՎԱԳՈՒԹՈՒՐԱ
ՄԱԼԱՐՄԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ՍԱԴԱԲԱԳՈՆ, ՍԱՄՈՒԵԼԵՑ
ՔԻԱՆԱՌՈ ԵՄԵՐ ՖԵՎԱՌԾԱ.
ՅԵ-ՐԾԵՑՆ ՄՄԻՔ ԳՈՐԾԵՑԵՑՈՒ:
ՄԱՐՎԱԼ ՄԱՅՈՒՆԵՑԴԱՍՄԱՆ,
ԵՄՐՎԱ ԾՈ ԹՐԿՄՈՒ ԵՎԵՐՆՑ,
ԱԽԱՄ ՆՈՄԵՑ ՖԱ՛ՄՆԴԱՍՄԱՆ?
ՅԵԿՈՐՈՐԻՆԱ ՄԱ ԵՐԵՑՈՒ,
ԸՆՍԴՔԻ ՎԱԳՈՒԹՈՒՐԱՍՄԱՆ.
ՍԱԼՈ ԿՈՐԴԵՍ ՎԱԳՈՒԹՈՒՐԱ
ՄԱԼԱՐՄԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ՍԱԴԱԲԱԳՈՆ, ՍԱՄՈՒԵԼԵՑ
ՔԻԱՆԱՌՈ ԵՄԵՐ ՖԵՎԱՌԾԱ.
ՍԱԴԱԲԱԳՈՆ, ԵԱՆԻՆԱՌՈ
ԺԱՄԵՆ, ՖԵՎԱՌԱ ՎԱԳՈՒԹՈՒՐԵ,
ՄՈՐՈՅԵՐՈԼՈ ՄՈՋԵՄՄԱՆ,
ՏՈՎԼԵՑ ՎԱԼՈ ՎԵԼԵԳՈՒՐԵ,
ՍԱԴԱԲԱԳՈՆ Պ ԻՆՆԵՐԱՐՄ,
ՔԻԱՆԱՌՈ ԵՐՄԵՐ ՖԵՎԱՌԾԱ.
ՍԱԼՈ ԿՈՐԴԵՍ ՎԱԳՈՒԹՈՒՐԱ
ՄԱԼԱՐՄԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ՍԱԴԱԲԱԳՈՆ, ՍԱՄՈՒԵԼԵՑ
ՔԻԱՆԱՌՈ ԵՄԵՐ ՖԵՎԱՌԾԱ.
„ՍԱՄԺՈՆԾՈՂ ԵՎԵՍՄԱՐԻՍԱ“
ՐԱՑՈՒԵԼ ԵՐԻԾՈՒԱՎՈ

პრავალ დამთარგუნველ მიზეზ-
თა გამო დიდი ხანია კალმისთ-
ვის ხელი არ მომიტიდია. არადა
ჩემთვის არ ეგბის მოვწყდე წერა-
კითხვას, რამეთუ ისედაც მოწყვე-
ტილი ვარ გარემოს, აქტიურ ცხოვ-
რებას.

კერ კიდევ სტუდენტობის წლებიდან ჩვევად მეტცა, საინტერესო პუბლიკაციას თუ წავანებდებოდი უურნალ-გაზეთებში, უსათუოდ ამოვტრიოდ და შევინახავდა საქალალდები. სწორედ იმ ძველ არქეოგრაფი დღეს წავანებდა საინტერესო პუბლიკაციას – საკმაოდ გაცრეცილ-გაყიდვლებულს და ალბა-ალაგ წინადადება – წატოლის. მისმა გულაბასმით წაკითხვამ ზოგი რამ მე აღმიღებინა მეტსიერებაში, მეტი წილი ინფორმაციისა თვითი ამ ფურცელმა შემოინახა (პუბლიკაციის გამოცემის თარიღი, როგორც ჩანს, მოჭრილ ნაწილს გაჰყოლია, მაგრამ, სავარაუდოდ, იგი ორმიტუანი წლების პერიოდს უნდა ეკუთვნოდას და გადმოთავრებილა უურნალ „ამერიკი ითანა“ (რუსული ამონაში).

ცნობილი ფაქტია, რომ გასულმა XX საუკუნეებში სამართლიანად დაიმკვიდრა მეცნიერებისა და ტექნიკის არნახული ტემპით განვითარების საუკუნის სახელი, რომლის მანძილზეც არაერთ დოდ აღმოჩენას ჰქონდა ადგილი. როგორც ბიოლოგს, რომელიც ათეული წლები გენეტიკის კურსს ვკითხულობდი თბილისის სულხან-საბა იორელიანის სახელობის ჭედაგოგიურ უზივერსიტეტში, საოცარი შინაგანი სიამაყის გრძნობას დამუშავდა, როდესაც საინფორმაციო საშუალებებმა გადმოისცეს, რომ XX საუკუნე სერნაციური აღმოჩენით, სწორედ გენეტიკაში გააცილა, გამიზორა რა ადამიანის გენეტიკური კოდი და ბიოლოგდაბოლოს შესაძლებელი გახადა ადამიანის გენეტიკური რუკის შედეგენა. ეს აღმოჩენა თავისი არსეთ ფართომასშტაბინია და იგი აურაცხელ სასიკეთოს ჰპილდება მოსახლეობას, ეძლევათ რა მეცნიერებს გენებით მანიპულირების საშუალება. თუნდაც ის ფაქტი რად ღირს, რომ იგი ადამიანის უამრავი მემკვიდრული დაავადების წინააღმდეგ ბრძოლის არსებული გადაულახავი პარორის დაძლევის შესაძლებლობებს მისცემს მედიცინა, რაც ფასდაუდებელი კაცობრიობის გაჯანსასლების თვალსაზრისით. წინაა ათხლეულებისგან განსხვავებით დღეს არავის უკვირს, რომ მედიცინაში წარმატებით იყენებენ მეთოდებს, როგორიცაა ხელოვნური განაყოფიერება, ორგანოთა გაყინვა, კლონირება, როგორც სარეზტერო მათი გადანერგვის (ინპლანტაციის) მიზნით, რისოვისაც აუცილებელი გახდა ქსოვილთა შეუთვესებლობის გზების მიგზება და ა.შ. მაგრამ, ხომ იყო პერიოდი, როცა ეს და სხვა მრავალი მსგავსი ფაქტები მედიცინაში და საერთოდ, მეცნიერებაში, ფანტაზიის დონეზე აღიქმდოდა?

ზოგადად, რაც შეეხება გენებით მანიპულირების საკითხს, მან სკეთესთან ერთად კაცობრიობას სავალალი შედეგებიც მოუტანა იმ

გაგებით, რომ გამოიყენეს რა იგი სოფლის მეურნეობაში, შედეგად მივიღეთ გენმოდიფიცირებული მეცნიერული პროცესები, რომლებიც დღი საფრთხეს უქმნიან ადამიანის ჯანმრთელობას. ასეთი გახსავთ მედინის მეორე მხარე! (ეს მეტად სერიოზული საკითხია და ცალკე განსჯის მტკიცნეული თემა გახსავთ!!!)

ეპიზოდი, რომლის შესახებაც
ჩემს მკითხველს მინდა მოყუთხრო,
მინესოტას შტატის (აშშ) სამეცნი-
ერო-კვლევთა ცენტრში ონკოლო-
გის საკითხებზე მოღვაწე ორ პრო-
ფესიონალს — ბატონ ჯონსონსა და

262 of 2

ბის, და-ძების სახით; არც ნათესავები, არც მოყვრები, არც მეგობრები, არც ამახანაგები, არც მეზობლები და, როგორც უკვე ალვინიშნე, საერთოდ ნაცნობს სახეები. იმაზე არავინ დაობს, რომ სიცოცხლეზე მშვენიერი ალბათ არაფერია, მაგრამ რაც მე ახლა ჩამოვთვალე, იმის გარეშე, ყოვლად გაუცხოებულ გარემოში ყოფას, პირადად ჩერთვის არასირი ფასი არ ექნება. ეს ღრმად მნაში და ამ ყელაფრის გაცნობიერების შედეგ მივიღე სწორედ კატეგორიული გადაწყვეტილება უარი მეთქვა ჩვენს ერთობლივ შეთანხმებაზე.“ პროფ. ბეტსონი ისე გაოგნებული უსმენდა

ერთი ეპიზოდის შესახებ დღევანდელი გადასახედიდან მარგო ფონიავა

ბარგო ფონბიავა

ბატონ ბეტსონს ეხება. (უკვე კარგა
ხანია, რომ ჩვენთვისაც გახდა ცნო-
ბილი მიწეროტას შტატის წარმატე-
ბული სამეცნიერო-კვლევითი სკო-
ლის არსებობის შესახებ, სადაც გა-
საოცარ შედეგებს აღნიერენ ზოგად
თუ სამეცნიერო გენეტიკაში) ორივე
პროფესორს, სამწუხაროდ, ონკო-
ლოგიურ დაავადება აღნიშნებათ
(მეორე-მესამე სტადია!). მათ კო-
ლეგების მიერ ბოლობის, მსგავს სამეცნიერო
პრობლემზე მუშაობის და პირადი
მეგობრული ურთიერთობების გარ-
და, სწორედ ჯანმრთელობის მხრივ
მსგავსი გასაჭირო აახლოებდათ
განსაკუთრებულად. ისინი მკურნა-
ლობდნენ რა იმ დროისათვის არსე-
ბოით სამიადან ინზ საშუალობებით.

ყინვის ცენტრი – „ოგც“ თავიანთი ბანკ-მაცივრებით ამჟღავდნენ და ოფიციალურად შეუდგნენ საქმია-

նորդաս բազույղներեցտառ սակառնիցպէտր եղլշըյրշուլղեցիս ցագորմեցիս սանօտ. յրտ միշցոնյոյր დღց ամ սո- ածլոյթ ռաձաւնաօրո ուժումութմուտ ածլացսո პրոռց. ծեցւսոնի, րոմելմաც տացու միշցոնարս ասցու նօնաճաց- ծուտմոմիարուա: „Հանմթլողունում մշրոյց ցարտ ռա յրտ ծեցվցոյթ, տան օրուցոյթ յարցագ զուցուտ, րոմ նոն չայրջա- րուրուն արանօնաօրո չըրսէպցութուա ար հանս, և նորուց ամ ցունչեց, րուց ար- հիցանո հրալուրած ար արուս, եմու ար ցացցուրուսոյ աւ ցագացցուրուց նածոյչո սուցութելուս սամոմացլուց ցանաե- լուցույցն. չուրու ցասացիաց րոմ ցույցա, եմու ար շնչուրունուտ, „օցպ“ - ս աւ եմու ար ցացցուրումթինա մաստան յոնթրայթու սեցուլուս ցապոնցու շե- սաեցի?!” չեածուա, րոմ արացոն ուցուս, րամդոյն ճրու ճասփորւցք պաշոռ- րուործա յուծուս ճասմարցիյեցլու սամշալուցուս մուսացնեաց, ան յուրաց ցապոնշուլու սեցուլուստցուս եցլաե- լու սուցութելուս ճասմարցիյեցլու աւ — ոյնց նաեւցարո սայցանե, ոյնց յ- յրտու, ան ոյնց սյուլաց միւրու, մաց- րամ րուպա նոն արանօնարո չպայտուսո մանսո հրալուրած ճլցուլցունութուուտ ար արսեցօնս, րոցորու ութուցան ուժ ծեցուս մոնաճեցրյա. ածա, ճացցոյիշ- ճրուտ, լամիս ս մախուց եղլս մութանց- ծուլղեցս, րոմլուցուց պացուլճալու- րուածս ս սյումելուց ծըցպարուետ, ոյնց ցացուրուցք ամ արհրցանու ցայցուրուս, րոմելմուց ութուցուս մերու սեկուա... ոյնց յ, լուրց ցարուսկցա մուստցուս, յրտ ճրուս չանմթրուցլու ճասմարցիյեցլունութուուտ յեցնոյրութեա ցանաե- լուցուլու սուցութելուուտ ճասմարցիյեցլու ուուցուրուուտ մուսու, զուգրու ճլցուլցանցուլու ჩիցենո մցցոմարցինուտ ուուցուրուուտ իցուուլուան ճլցուենու!“

ესია ადამიანები, რაც ბუნებრივია, დროს მოითხოვდა (ამ პრობლემის-გან პროფ. ბეტსონი თავისუფალი იყო, ვინაიდან მას ოჯახი არ ყავდა). ბოლოს და ბოლოს მეგობრები სა-ვარაუდო დროში შეთანხმდნენ და ასეთი პირობით დაშორდნენ ერთ-მანეთს.

გაიარა გარკვეულმა პერიოდ-
მა... პროფ. ჯონსონისთვის არც
ისე უმტკიცებულოდ რადგან ამ სა-
კითხთან დაკავშირებით მას ხმა არ
დაუძრავს არაგისტან, გარდა იმისა,
რომ ის მხოლოდ საკუთარ თავითან
ბჭობდა და საკუთარ თავითან ბრძო-
ლას მოანიშნა მთელი ეს დრო. და
ას, მეგობრის მიერ პირობისამზრი
დათქმულ დროც მოადგა კარს,
ისინი უნდა შეცვედროდნენ ერთმა-
ნეთს და მისულიყვნენ „ოგც“-ში. რა
თქმა უნდა, შეცვედა შედგა, სადაც
პროფესორმა ჯონსონმ მეგობარს
ამცნო თავისი გადაწყვეტილების
შეცვლის შესახებ და გაოცებული
თვალებით მომზირალს თავის არ-
გუმენტებზე დაუწყო საუბარი: „ვაი,
რომ მიმძიმს საუბრის დაწყება, მაგ-

მეგობრის საუბარს, რომ სიტყვა არ
გაუწყეტინება მისთვის. საუბრის
შემდეგ უხერხული სიჩრუმე ჩამოვარ-
და, რომელიც ისევ პროფ. ჯონსონმა
დაარღვია, ჰეითხა რა მეგობარს:
„შენ მარტო წახვალ თუ მე მიგაცი-
ლო ცენტრამდე?! — არა, არა, ახლა
მე იქ ვერ შევძლებ მისვლას, დრო
მჭირდება გამორკვევისთვის...“ —
ასეთი იყო პროფ. ბერტონის პასუხი.
სიმართლე გითხრათ, თუ როგორ
განვითარდა შემდგომში მოვლენები,
მივიღდა თუ არა იგი საერთოდ იქ ცენ-
ტრში კონტრაქტისთვის, მე თვალი
ვერ მივადევნე პრესას, თუმცა, ვერც
იმას ვიტყვა, საერთოდ აღინიშნო კი
უურნაა „ამერიკაში“ ამის შესახებ
ახალი ინციდენტებისა და ითარგმნების
არა ის ჩევენს გამოცემებში. ბუნებ-
რივია, ჩემს მკითხველს ამის შესახებ
ვერაფერს მოუყენო. მიზიზი ამისა
ისიც გახდავთ, რომ ცხადია, ამ ეპი-
ზოდმა თავის დროზე უსათუოდ და-
მანტერესა, მაგრამ ამ ყველაფერს
შედარებით ახალგაზრდა წლებში
თავისი არსით არ ქონია ისეთი დატ-
ვირთვა, როგორიც მან სამი ათეული
წლის შემდეგ შეიძინა. დამეთანხმე-
ბით, ეს ბუნებრივიცაა, ახალგაზრდა
წლებში უფრო სხვა ინტერესებია წინა
პლანზე ნამოწერული და მუქ ფერებში
ნაკლებად გვეხატება წუთისოფე-
ლი, თანაც ეს ეპიზოდი ჩემს მიერაც
თითქმის ფანტაზიის დონეზე აღიქმე-
ბოდა...

დღეს კი, უვე ასაკობრივი ზამ-
თოს!“ პერილძემ მყოფს, სილმი-
სეულად მესმის პროფ. ჯონსონის
უკეთელმობილესი, ღმს ადამიანური
არგუმენტები. ისინი ჩემთვის მისა-
ლებზე მეტიცაა. აქნათლადი კუეთება
კაცთმოყვარე პიროვნების სიდიდადე,
გამოხატული თავისი თავის ადამიან-
თა მიმართ, უსაზღვრო სიყვარულში,
რამაც თვით ყველაფერზე ძვირფას-
ზე — სიცოცხლეზეც კი (თუმცადა
პერსპექტივამი განახლებადზეც) კუ-
არი ათქმევინა, რამე თუ, გაუცხო-
ებულ გარემოში ყოფნა აუტანლად
და უაზრობად მიიჩნია. სწორედ ეს
არის სიყვარულის ძალის ლოთიუ-
რი გამოვლინება. განა ღმერთი არ
გვასწავლის სიყვარულის არსს, განა
თვით ღმერთი არ არის სიყვარული?!
მაგრამ მთავარია არ არის, ვინ რა დო-
ნი არ არ არ არ არ არ არ არ არ არ

ნემდე შესამენს ამ სწავლებას!!!
დღევანდელი გადასახედიდან თუ
როგორ ვუყურებ ყველაფერ ამასა,
სწორედ ამის შესახებ მიზდა ჩემს
მკითხველს აზრი გაუჭირაო. განა
სადაცავი, რომ არაერთიანი სიცოცხ-
ლეზე ძეირფასი, მაგრამ ისიც ხმ
ფაქტია, რომ ულმობელი დრო, რო-
მელიც გარდის უკანმოუხედავად,
არ გვანებიყვრებს სიცოცხლის ხანგ-
რძლივობით და ყოველწამიერად
გვაცლის ხელიდან წუთისოფლად
ყოფნის ბედნიერებას. ცხადია, დროს
თან მაჟეს ჩევნოვის სასხიარულო
და საამო რამ და გვიტოვებს გულის
ტკივილს, დარდასა და სევდას. ნათქ-
ვამია, სიცოცხლეს მაშინა აქეს ფასი,
და მაშინ ქვია მას ბედნიერი, როცა
შენ ხარობ შენს წარმატებულ სამ-
შობლიში შენი ხალხით, ყველა შენი
სისხლ-ხორცის კარგად ყოფნით,
ეს იქნება შენი წინა თაბათ თუ შენი
ნამრავლი – შეიღები, შვილიშვილე-
ბი, შეიღლთაშვილები, რომელებზეც

ხეხს, ვიღებთ დიდ დარტყმას, ქრი-
ლოვანა ადგება სულსა და გულს. მე ასე
მძაფრულ განვიცაც წინაპრებისა და
მშობლების სიკეთილი, განსაკუთრე-
ბით დედის, რომელიც 45 წლის ასაკში
წაგიდა ამ ქვეყნიდან, საუბედუროდ! (—
დედის ხსენება განსაკუთრებით მტ-
კიოზეულია ჩემთვის)... განა ცოტა
გვყას გულით საყვარელი ადამიანი
სანთესაოში, როგორც დედის, სხვე
მამის მხრიდან; რამდენი უერთოვუ-
ლესი ადამიანი გვყოლია, ურომლი-
სოდაც უფერული იქნებოდა ჩვენი
ცხოვრების დღეები; რამდენი კარგი
ამხანაგი გვდგომია გვედში; განა
ზერელ ნათექამია — „მეზობელო
კარისო, სინათლე ხარ თვალისა��“
— მეზობელი დიდი იმედია, რომე-
ლიც პირველსაფაუდახახაზე ჩვენს

კარგებს მოდადგება მშველეულად, რადგან იგი ნათესაც ზე აღდრუ იგებს ჩევენს გასაჟირს; რამდენი ადამიანი შეგვხვედრია სხომადლობის თავშეყრის ადგილებში, უბრალოდ, ქუჩაში, ტრანსპორტში და დაცებითი მუსტი შემოუტანა მათ დასახვას ჩევენი. მათი სახეების განმიორებით ხილვა გაგებარებია მეტად და ა.შ. განა ასეთი კატეგორიის ადამიანები არ ავსებს ჩევნის ყოველდღიურობას, განა ისინი არ ალამაზებენ ჩევენს ყოფას? ბუნებრივია, უმაგიოოდ ცხოვრება უთუოდ უდაბნოს დაემსგავსებიოდა... მადლობა უფალს, რომ ის ერთბამად როდი გვაყენებს მტკვინეული განცდების წინაშე, მაგრამ, წუთისოფელი თუ დაგვაცლოს ამჟევენად კარგახანს ყოვნას, ბუნებრივად იწყება ჩევნოვის ძვირფასი ადამიანების ჩევნებან ნასვლის პროცესი (ზოგჯერ ნადრევადაც). აი, სხორცედ მაშინ იწყება დიდი განცდები, მწვავე და ძნელად ასატანი ტკივილების მომგვრელი. ყველა დამილოცნია, მაგრამ აპაროგორია, როცა კარგავ შენთვის უსაყვარესო გადასახვა მომდევ გადასახვა არ არის მარტივი.

უარლეს უახლოეს ადამიანს, მთა უფრო თუ ის შენი სისხლ-ხორცია?! პირადად მე ასეთი უამრავი დანაკლისი ვიწვინი. სულ ახლასან, ექვსი-ოდე თვის წინ დავკარგე ერთადდეთი ღვიძლი მა — ჩემი გურამი, რომელიც უცაბედა სიკვდილით უდროოდ წავიდა ამქვეყნიდან. მეორე წელია, არც არ მყავა ჩემთან ძაბავით შეზღიული ბიძაშვილი — გულვარდი, მანაც უდროოდ დატოვა წევთისოფელი. ასევე გამომაცალა სიკვდილმა ჩემი უახლოესი მეგობარი — ჩემი ბია. ბოლო 15-18 წლის მანძილზე იმდენი ახლობელი ადამიანი წავიდა იმქვეყნად უდროოდ, რომ ნამდვილად დამიმტმა ყოველდღიურობა, ამ ისე-დაც შეჭირვებულ ყოფში... ზოგჯერ ისეთი შეგრძება მაქსი, თითქოს და დაცარიელდათ ქვეყნიერება, მაგრამ ცხოვრება გრძელდება მაინც ჩეგნოვის არცთუ ადვილად გასაგები კანონზომიერებებით... მაპატოს ჩემმა მკითხველმა, სევდანი განწყობა მასაც თუ გადავდა. თანაც, გამიგრძელდა სათქმელი, მაგრამ მშამს, რომ იმში მაინც დამტანხმება, რომ ეს ყველაფერი ცხოვრებისეული რეალობაა და გვინდა თუ არ გვინდა, თვალითა და სასისქოობისას.

ლო უზდგა გავუსხოროთ ბას.
შტერი ბევრი ვისაცხოვრებელი და
უხერხულობისდა მიუხედავად კი-
დევ გავიმეორებ, რომ მოხიბლული
ვარ პროფ. ჯონსონის კაციონიყვა-
რეობით, ჰუმანური ინტელექტი — ზოგადად,
კერძოდ კი, თავის თანამედროვე
ადამიანთა მიმართ განუზომელი
სიყვარულის მატარებლობით, რაც
მან თავის ქმედებით დაადასტურა
სავარაუდო დ ჰერსეცეტიულ წინა-
დადებაზე უარის თქმით, რაც კვე-
ლაფერზე ძიფიასს — სიცოცხლეს
ეხებოდა.

დასასრული შემდეგ ნომერში

გაუნალებელი ტკივილი

სიავით სავსეა წუთისოფელი. მართალია, ყველანი სიკვდილის შვილები ვართ, მაგრამ ნაადრევად არავინ წასულიყოს ამ წუთისოფლიდა.

შენი წასვლა იმ ქვეწად მართლაც წაადრევი იყო. შენ ხომ მხოლოდ 33 წლის იყავი. უკურნებელ სენტან ბრძოლაში ყველანი უძლურები აღმოჩნდით. სიცოცხლით სავსეს არც კი გიგრძენია, თუ როგორ გვაკრძოდა სიკვდილი...

ეკატერინე (სოფია) გულიკოს ასული ჭუთელია, დაბადა 1977 წ. 10 დეკემბერს წალენჯიხაში. სკოლის წარმატებით დაბრავების შემდეგ ეკონომიურ ფაკულტეტზე ჩაირიცხა. ოჯახი სიყვარულით შექმნა გელა ვაზტანგის ძე ჭანისთან.

რამდენიმე წლის შემდეგ თირკმლების უკარისობით დაავადდა, გაურთულდა და რვა წელი დიალეზზე იყო. სწორედ მანი მოხდა სასწაული, დასწულებული ეკა

დღიდი რისკზე წავიდა — მას შეეძინა გოგო, პატარა მარიამი. უფალმა მართლაც მოახდინა სასწაული და დედა-შვილი გადაარჩინა.

2009 წელს ეკამ ოპერაციის გაკეთება გაადაწყიტა — თირკმლის გადანერგვა. გერმანიაში ჩასულს დონორობა დეიდამ გაუწია. იპერაცია კარგად ჩაარა.

ყველას უხარისა მისა გამოჯანმრთელება, მაგრამ სიხარული ხისარული ხანმოკლებაში მისა გამოჯანმრთელება. ვირუსი, რომელიც მას შეიძიო თვის შემდეგ შეეყარა სასიკვდილო აღმოჩნდა მისთვის. მეულლე გელა არაფერს აკლებდა, ნათესავებიც თავს დასტრიალებდნენ, მაგრამ ექიმები გადარჩენის იმედს, სამწუხაოოდ, არ იძლეოდნენ. გელა კი იმედს არ კარგავდა. მან თავისი ძვირფას მეულლე, რომელიც აპარატზე იყო მიერთებული, თურქეთში წაიყვანა, მაგრამ ყველაფერი უშედეგოდ დასრულდა. ეკა ცხრა დღე ეპროდა სიკვდილს. გარდაიცვალა 2010 წლის 21 აპრილს.

ეკა გარდაცვალება გაუნელებელი ტკივილია ჩვენთვის. არ ვიცით როგორ გავუმკლავდეთ ამ დიდ ტკივილსა და მწუხარებას. ვიცით, ადარასოდეს დაბრუნდები, ამტკიცის გვიყრის მარავ რეალობასთან შეეუბა. ეკა, არც ის ვიცით, თუ როგორ ვანუგებოთ, გავამხნევოთ შენი ერთგული მეულლე ამ მძიმე უამს... და მაინც გვჯერა, რომ შენს ოჯახში სიცოცხლე გამორჩელდება შენი სახელის უკვდავსაყოფად. გვჯერა, შენი პატარა მარიამ სასახელო გაიზრდება. შენი საფლავი დავიწყებას არასოდეს მიეცემა და შენს სახელზე ყოველოვის დაინთება სანთელი.

უფალმა ნათელში ამყოფოს შენი სულ!

შენი მწუხარე მამიდაშვილები

„მობილა სისტემი ცაში ღმრტვის შესჩერების და სამარტალს ითხოვა...“

(გაგრძელება. დასაწყისი იხილეთ „ნოჯისური“ № 3, 5, 8, 9, 15)

ნეტარია მისი სტენგა, ვინც მამულს შეენირა. საქართველო არ დაივიწყებს თავისი სასწაულო შვილების ღვთილს.

ზეიად გამსახურდია

* * *

ვაგრძელებთ კანონიერების ალდგენისათვის დაცემულ პატრიტულ მონაცემების ბეჭდვას.

ლერთმა აცხონოს ეროვნული ლირსების დასცვისათვის ბრძოლაში დაუშული გმირები.

* * *

121. ავთანდილ ალბარია — დაიბადა 1963 წელს ზუგდიდში. ვერაგულად დაცხრილეს „მხედრიონელებაზე“ ზუგდიდში, 1993 წლის 7 ნოემბერს.

122. ჯემალ შამათავა — დაიბადა 1964 წლის 25 სექტემბერს გალის რაიონის სოფელ გუდავაში. მოკლეს „გვარდიოლებმა“ 1993 წლის 5 ოქტომბერს ფოთში.

123. რობერტ ბენდელიანი — დაიბადა 1968 წელს ზუგდიდში. მოკლეს „მხედრიონელებმა“ 1993 წლის 17 სექტემბერს მალთავაში.

124. ზაურ როგოვა — დაიბადა 1949 წელს ზუგდიდში. მოკლეს „გვარდიოლებმა“ 1993 წლის 5 ოქტომბერს ფოთში.

125. თენგის ლოგუა — დაიბადა 1959 წელს ზუგდიდში. მოკლეს „გვარდიოლებმა“ 1993 წლის 5 ოქტომბერს ფოთში.

126. ლადო აქუბარდია — დაიბადა 1964 წელს ზუგდიდში. მოკლეს „გვარდიოლებმა“ 1993 წლის 5 ოქტომბერს ფოთში.

127. ბერძურ ბულია — დაიბადა 1954 წელს ზუგდიდში. მოკლეს 1993 წლის 6 სექტემბერს აფხაზეთში.

128. ანზორ გოგოლაძე — დაიბადა 1958 წლის 22 ნოემბერს სამტრედიაში. წამეპიონი მოკლეს „მხედრიონელებმა“ 1993 წლის 22 ოქტომბერს სამტრედიაში.

129. თენგიზ კუტაბლია — დაიბადა 1968 წლის 22 აპრილს ზუგდიდში, სადისტურად მოკლეს „მხედრონელებმა“ 1992 წლის 28 იანვარს ფოთში.

130. შალვა ცინცაძე — დაიბადა 1968 წელს სამტრედიაში. წამეპიონი მოკლეს „მხედრიონელებმა“ 1993 წლის 9 ნოემბერს სამტრედიაში.

131. ზაზუ პეტრაძე — დაიბადა 1967 წლის 13 ივნისს ზუგდიდის რაიონის სოფელ ოქტომბერში. დაცხრილეს 1995 წლის 2 ნოემბერს სოფელ ოქტომბერში.

132. გაბრიელ ისავაძე — დაიბადა 1957 წელს თბილისში. სადისტურად მოკლეს „მხედრიონელებმა“ 1993 წლის 31 დეკემბერს ლისის ტბაზე, თბილისში.

133. თემურ ვანაძე — დაიბადა 1963 წელს ზუგდიდში. ვერაგულად მოკლეს ყარყარაში ბანდებმა 1993 წლის 24 მაისს ზუგდიდში.

134. გურამ კობაძე — დაიბადა 1964 წელს ხობში. მოკლეს 1993 წლის 28 მარტს „გვარდიოლებმა“ სენაკში.

135. გერიძონ ტყებალაძე — დაიბადა 1966 წელს გულრიფშში. მოკლეს 1993 წლის 17 აპრილს „გვარდიოლებმაზე“ გულრიფშში.

136. სიმონ კინწურაშვილი — დაიბადა 1957 წელს ზუგდიდში. მოკლეს ყარყარაში ბანდებმა 1993 წლის 4 მარტს ზუგდიდში.

137. თამაზ როგოვა დაიბადა — 1956 წელს ზუგდიდში. მოკლეს „მხედრიონელებმა“ 1993 წლის 8 ივნისს სენაკში.

138. მერაბ ხუბუა — დაიბადა 1961 წელს სენაკში. დაიღუპა 1993 წლის 8 ივნისს „მხედრიონთან“ შეტაკებისას სენაკში.

139. ოსებ შეტაკებისას დაიბადა 1972 წელს სენაკში. დაიღუპა 1993 წლის 14 აპრილს „მხედრიონთან“ შეტაკებისას სენაკში.

140. კახა პატარა — დაიბადა 1973 წელს სენაკში. დაიღუპა 1993 წლის 14 აპრილს „მხედრიონთან“ შეტაკებისას სენაკში.

141. თამრავი ფილიპელიანი — დაიბადა 1955 წელს მესტიაში. დაიღუპა 1993 წლის 14 მაისს ზუგდიდში.

142. ჯუმბერ ხურცილაძე — დაიბადა 1958 წელს ზუგდიდში. მოკლეს „მხედრიონელებმა“ 1992 წლის 25 ივნისს ზუგდიდში.

143. ბერიძე მგალობლივშვილი — დაიბადა 1955 წელს ზუგდიდში. მოკლეს „მხედრიონელებმაზე“ 1992 წლის 26 ნოემბერს ზუგდიდში.

144. გიზმ სამუშაო — დაიბადა 1964 წელს ზუგდიდში. დაიღუპა 1993 წლის 6 ოქტომბერს ფოთში.

145. ბერიძე ჭითანავა — დაიბადა 1965 წელს ზუგდიდში. მოკლეს „მხედრიონელებმა“ 1993 წლის 21 ოქტომბერს ზუგდიდში.

მოამზადა ვალერი ძარამიამ (გაგრძელება იქნება)

ჯინი კაპაჩია — ბიჭი, რომელიც ჩვენთან დარჩენა!

ჯინი! ვაი, რა ნაადრევად დაგლამებია წუთისოფლის შარაგზაზე... მუდამ ღიმილანი, სიყარულითა და სათონებით გულანთებული, სულიერად და გარეგნულად ლამაზი იყავი, ბიჭო!

შენმა დიდმა ტრაგედიამ უსაშევლო ბინდისფერი წუთილი გამამეფა ირგვლივ. მწუხარებამ ლანდად აქცია დედაშენი, მამაშენი კი წელში გატეხსა...

ჩვენთვის ძალზე ძნელია შენი ამქვეწინა ასე ულვთოდ წასვლა. ვერ აგვისხნია, თუ რატომ გაგიმიტეტა ზღვის სტრიქონმა, იმ შავ დღეს, ანაკლაში...

სასიხელი კითხვები გვიტრიალებს გონებაში, ჯინი და მოსვენებას არ გვაძლევა: ნუთუ ასე უცრიდა გამოგვეცალე? ნუთუ არ გვისაყვედრებული კი წუთუ არ დაგვარიგება?..

ვდგავართ შენს შავ სამარესათან შენი განუსაზღვრული ამხანაგები, ბიჭი, და თვალცემლიანებაში არ გვასვენებს უსულობის მტანჯველი განცდა. ეს ტკივილი ჩვენ არასოდეს მოგვშორდება, ბიჭო. რატომ გაგვინირ ასე, ნუთუ არ დაგრძელებით?

ჯინი, გვიკრის შენს